

КОРУПЦІЙНА ЗЛОЧИННІСТЬ ТА ЇЇ РУЙНІВНА СИЛА СУСПІЛЬСТВА

Богатирьов І. Г.

*доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України
професор кафедри кримінально-правових
та адміністративно-правових дисциплін*

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'ячука
м. Рівне, Україна*

Сьогодні корупційна злочинність стала загальновідомим соціальним явищем, вона не просто проникла в усі вітки влади, вона є руйнівною силою суспільства. І хоча ми інтуїтивно її відчуваємо, робимо спробу на законодавчому рівні щось зробити, вона в цей час руйнує наші культурні і історичні цінності. Можливо після нашої перемоги над ворогом, щось зміниться і, корупційна складова відійде на задній план. В іншому випадку суспільство приречене на процвітання корупції, а від так і на власну безпеку.

До речі, корупційна злочинність, як перманентний чинник дозволяє собі руйнувати конституційний лад в Україні, реально загрожує національній безпеці, підриває авторитет державного апарату, дискредитує його діяльність, перешкоджає розбудові демократичної, соціальної, правової держави, а також утвердженню та реалізації принципу верховенства права [1, с. 147].

Водночас за дослідженням вчених наукової школи «Інтелект» корупційна злочинність поширилась на всі верстви населення, проникнувши в усі без винятку владні структури та приватний сектор. Попри це ніхто із колишніх високопосадовців, які організували розкрадання державних коштів задля власного збагачення та переведення їх за кордон, досі не поніс заслуженої відповідальності.

На жаль, до війни суспільство патологічно терпляче ставилося до вимагань, хабарництва й несправедливості. При цьому матеріальна винагорода за послуги тому чи іншому чиновнику сприймається зазвичай як цілком нормальне явище. Тому закономірно, що матеріальне становище посадових осіб із приходом до владних структур помітно покращується, проте це зовсім не пов'язано з оплатою їхньої праці. Вся надія на те, що після нашої перемоги над ворог корупційна злочинність має зйти далеко в куток, або навпаки виплеснути всіма своїми проявами.

Особливо, це має проявитися серед посадовці, оскільки саме вони користуючись владою, почувають себе впевненими і не приховують від пересічних громадян свої статки (зверніть увагу на декларації, там ви знайдете багато цікавого, в тому числі і про посадовців), а тому люди не вірять у справедливість і схильні вирішувати проблеми, даючи хабарі.

Відомо, що проникнення корупції у бюджетну та податкову сфери створюють умови отримання прибутків, частина яких, на жаль, витрачається окремими олігархами на фінансування банд формувань в окупованих Росією Луганській та Донецькій областях.

Проте тотальна корупційна ситуація залишається стійкою перешкодою для ефективної реалізації запроваджених у нашій державі реформ і в умовах складної для України геополітичної ситуації взагалі створює загрозу національній безпеці та подальшій цілісності території. Ось чому в разі невжиття відповідних заходів з боку держави поширення корупційної злочинності може поглибити такі наслідки, як:

- остаточна втрата авторитету державними та владними структурами;

- затримка модернізації та розвитку національної економіки;

- порушення принципу конкуренції;

- дискредитація закону як універсального регулятора суспільних відносин;

- погіршення інвестиційної привабливості держави тощо [1, с. 148].

На жаль, намагання боротися з корупцією обмежуються епізодичними або тимчасовими спробами та зводяться до ігнорування принципу невідворотності покарання винних за допущені зловживання у вказаній сфері. Натомість послідовні дії, спрямовані на усунення причин і умов корупції, реальних результатів щодо викриття резонансних корупційних схем не приносять.

Населення країни чує про гучні затримання корупціонерів, які нажили свої статки незаконним шляхом, проте в подальшому процес розслідування кримінальних проваджень у цих справах триває роками. Понад те, корупціонер продовжує працювати на своїй посаді і певним чином може впливати на хід досудового розслідування.

Проведений нами аналіз соціологічних досліджень в Україні у 2015–2017 роках свідчить, що корупція серед усіх внутрішньо-державних загроз вийшла на перше місце разом з військовими діями на сході країни у Донецькій та Луганській областях та високою вартістю життя в державі. Серед опитаних 49% населення вважає, що ситуація із корупцією не змінюється, а 22% переконані, що ситуація стала навіть ще гіршою.

Тому вимоги суспільства з цих питань протягом останніх років зводяться до нагального викорінення корупції в органах публічної

влади, існування якої унеможливило дотримання прав і свобод людини та громадянина в Україні.

Очевидно, що глибинні соціальні зміни в суспільстві, поява та чинність нового антикорупційного законодавства зумовили початок проведення антикорупційної реформи держави, певну реорганізацію поліцейської, прокурорської та судової системи України.

Спокуса збагатитися, задовольнити власні потреби у людини може виникати тоді, коли з'являється можливість розпоряджатися певними ресурсами, приймати рішення не в інтересах суспільства і громади, а у власних інтересах або інтересах близьких осіб. Підтвердженням цього є позиція щодо корупції вітчизняного вченого Леоніда Грицаєнко, на думку якого, рівень корупції будь – якої країни – це сукупність історичних., культурних, освітніх, моральних, економічних, правових та інших чинників [2, с. 29].

З огляду на це вбачаємо, що вивчення корупційної злочинності в Україні та заходи її запобігання стане в нагоді не тільки студентам, курсантам і слухачам, а й правоохоронним органам та суду. Водночас виступить запорукою зміцнення правопорядку та утвердження законності в державі.

Насамкінець, корупційна злочинність це вірус, який реально загрожує демократії, реалізації принципу верховенства права, національній безпеці та демократичному розвитку держави. Саме корупція негативно впливає на всі сторони суспільного життя: економіку, політику, управління, соціальну і правову сфери, громадську свідомість, міжнародні відносини.

Література:

1. Кримінологія : академічний підручник / Богатирьов І. Г., Колб О. Г., Топчій В. В. та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид наук, проф., заслуженого діяча науки і техніки України Богатирьова І. Г. Чернівці : Технодрук, 2020. 336 с.

2. Грицаєнко Л. Р. Апокаліпсис державності як наслідок корупції в Україні. К., 2019. С. 29.